

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการดำเนินการเขียนเล่มวารสารในหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยของรัฐ ในด้าน การคัดเลือก การเตรียมวารสารเขียนเล่ม สถานที่เขียนเล่ม และช่วงเวลาส่งวารสารเขียนเล่ม ตลอดจนปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ในบทนี้จะเสนอวิธีดำเนินการวิจัยซึ่งจะกล่าวถึง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาข้อมูลจาก หอสมุดกลาง และห้องสมุดประจำวิทยาเขตที่ทำหน้าที่เป็นหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 27 แห่ง ดังนี้

1. หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. หอสมุดกลาง วิทยาเขตกำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. ฝ่ายหอสมุดมหาวิทยาลัย สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
5. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
6. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยทักษิณ
7. ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
8. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
9. ห้องสมุดศูนย์รังสิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
10. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร
11. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
12. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
13. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
14. กองหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้
15. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
16. ฝ่ายห้องสมุดวิทยาเขตฯ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

17. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
18. หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร
19. หอสมุดสาขาวังท่าพระ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร
20. ฝ่ายหอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
21. ฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
22. สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
23. ฝ่ายหอสมุด สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
24. สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
25. สำนักห้องสมุดและบรรณสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
26. สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
27. สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันวิจัยและพัฒนาบริหารศาสตร์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ บรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบการดำเนินการเขียนเล่มวารสาร
ในหอสมุดกลาง และห้องสมุดประจำวิทยาเขตฯ ทั้ง 27 แห่ง ๆ ละ 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น
27 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์บรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบการดำเนินการเขียนเล่มวารสาร โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (ภาคผนวก ก) ซึ่งได้ประมวลเนื้อหาจากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความในวารสาร ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และข้อค้นเนาะจากผู้ปฏิบัติงาน แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของห้องสมุด ได้แก่ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการเขียนเล่ม
งบประมาณเขียนเล่ม จำนวนวารสารที่จัดทำ และจำนวนวารสารเขียนเล่ม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการเขียนเล่มวารสาร ได้แก่ การคัดเลือกวารสาร
เขียนเล่ม การเตรียมวารสารเขียนเล่ม สถานที่เขียนเล่ม และช่วงเวลาส่งวารสาร
เขียนเล่ม
- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินการเขียนเล่ม แนวทางแก้ปัญหา และ
ข้อเสนอแนะ

ลักษณะของคำถามที่สร้างมี 3 แบบ ดังนี้

1. คำถามแบบปลายปิด ที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ ซึ่งมีทั้งให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว และให้เลือกตอบได้หลายคำตอบตามที่ผู้ตอบเห็นว่าถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงที่สุด
2. คำถามแบบปลายเปิด ซึ่งผู้ตอบจะตอบได้โดยอิสระในที่ที่เว้นไว้ให้
3. คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ โดยมีความหมาย ดังนี้
  - 5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด
  - 4 หมายถึง มีปัญหามาก
  - 3 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง
  - 2 หมายถึง มีปัญหาน้อย
  - 1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปทดสอบกับบรรณาธิการผู้รับผิดชอบในการดำเนินการเขียนแผนวารสารในหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ หอสมุดและศูนย์สนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีปทุม

จากการทดสอบแบบสัมภาษณ์ได้พบข้อบกพร่องเกี่ยวกับคำถาม และได้ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ดังนี้

- แบบสัมภาษณ์ข้อ 5 ได้เปลี่ยนปีงบประมาณ 2539 เป็น “ปีงบประมาณ 2540” เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัยที่สุด
- ข้อ 13 ผู้มีอำนาจในการคัดเลือกวารสารที่จะเขียนเล่ม ได้เพิ่มตัวเลือกคำตอบ “อาจารย์” อีก 1 คำตอบ
- ข้อ 15 กรณีที่ไม่สามารถจัดหาวารสารฉบับที่ขาดหายไปบนแทนได้ ได้เพิ่มตัวเลือกคำตอบ “ระบุถึงเล่มที่มีไว้ที่ต้นปกวารสารเขียนเล่ม” อีก 1 คำตอบ
- ข้อ 25 การจัดเรียงลำดับส่วนต่างๆ ในวารสารเขียนเล่ม ได้ปรับปรุงคำตอบ 2 รายการแรกให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเป็น “เรียงวารสารแต่ละฉบับต่อเนื่องกันไปตามลำดับ โดยคงทุกอย่างไว้ เช่นเดิมไม่ว่าวารสารจะมีเลขหน้าเรื่องลำดับต่อเนื่องหรือไม่” และ “เรียงวารสารแต่ละฉบับต่อเนื่องกันไปตามลำดับโดยคงทุกอย่างไว้เช่นเดิม สำหรับวารสารที่มีเลขหน้าเรียงไม่ต่อเนื่อง”

- ข้อ 31 ในการเขียนเล่มวารสารห้องสมุดมีการบันทึกหรือจัดทำหลักฐานอะไรบ้าง
ได้เพิ่มตัวเลือกคำตอบอีก 1 คำตอบ คือ “ระเบียบวารสารในระบบอัตโนมัติ”

- ข้อ 32 ในการจัดทำข้อมูลแนะนำการเขียนเล่ม ได้เพิ่มตัวเลือกคำตอบอีก 1 คำตอบ
คือ “ใส่ข้อมูลไว้ในบัตรทะเบียนวารสารเขียนเล่ม”

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสัมภาษณ์ถึงบรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบในการ
ดำเนินการเขียนเล่มวารสารในหอสมุดกลาง และห้องสมุดประจำวิทยาเขตที่ทำหน้าที่เป็นหอสมุด
กลางมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 27 คน จากห้องสมุด จำนวน 27 แห่ง เพื่อให้บรรณารักษ์ได้
เตรียมข้อมูลเพื่อการสัมภาษณ์ล่วงหน้าพร้อมทั้งแนบบแบบตอบรับการนัดหมาย วัน เวลาสัมภาษณ์
ให้บรรณารักษ์ตอบกลับ เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบตอบรับแล้ว จึงเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลตาม
วัน เวลาที่นัดหมาย ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลอยู่ระหว่างเดือนกันยายน - พฤศจิกายน 2540

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่า
เฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของห้องสมุด ตอนที่ 2 ข้อมูล
เกี่ยวกับการดำเนินการเขียนเล่มวารสาร ได้แก่ การคัดเลือกวารสารเขียนเล่ม การเตรียมวารสาร
เขียนเล่ม สถานที่เขียนเล่ม และช่วงเวลาส่งวารสารเขียนเล่ม และตอนที่ 3 ในส่วนของแนวทางแก้
ปัญหา ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่

2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 3 ในส่วนข้อมูลปัญหาในการดำเนินการเขียนเล่ม
วารสาร วิเคราะห์คำตอบโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีสูตร
ดังนี้

$$\text{ค่าเฉลี่ย } (\bar{X}) = \frac{\sum fx}{N}$$

f = ความถี่

x = คะแนนน้ำหนักของปัญหาประจำช่อง

N = จำนวนผู้ตอบ

$$\text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)} = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

f = ความถี่

x = คะแนนนำหนักคำตอบแต่ละข้อ

N = จำนวนผู้ตอบ

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดไว้ ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	มีปัญหาหนักที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีปัญหาหนัก
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	ปัญหาน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ปัญหาน้อยที่สุด

และในส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเขียนเล่มวารสาร ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ชนิดปลายเปิดได้จำแนกข้อเสนอแนะเป็น 5 ประเด็น คือ การคัดเลือกวารสารเขียนเล่ม การเตรียมวารสารเขียนเล่ม สถานที่เขียนเล่ม ช่วงเวลาส่งวารสารเขียนเล่ม และข้อเสนอแนะอื่นๆ แล้วนำเสนอในแต่ละประเด็นตามลำดับความถี่ของคำตอบ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบตารางและคำบรรยายประกอบตาราง ในบทที่ 4 และสรุปอภิปราย และข้อเสนอแนะ นำเสนอในบทที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

จพ.	หมายถึง	หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มก.	·	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มก.ก	·	หอสมุดกลาง วิชาเขตกำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มข.	·	ฝ่ายหอสมุดมหาวิทยาลัย สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น
มช.	·	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มท.	·	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยทักษิณ
มทส.	·	ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
มธ.	·	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มธ.ร	·	ห้องสมุดศูนย์รังสิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
มน.	·	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร
มบ.	·	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
มมส.	·	สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มม.	·	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
มจ.	·	กองหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้
มร.	·	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มร.บ	·	ฝ่ายห้องสมุดวิชาเขตฯ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย รามคำแหง
มศว.ป	·	สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
มสท.ส	·	หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร
มสท.ท	·	หอสมุดสาขาวังท่าพระ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย ศิลปากร
มอ.ห	·	ฝ่ายหอสมุดคูหาหญิงหลวง วรรณกระวีสุนทร สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
มอ.ป	·	ฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

- มจร. หมายถึง สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- มอบ. • ฝ่ายหอสมุด สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- ศจด. • สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ศจธ. • สำนักห้องสมุดและบรรณสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าธนบุรี
- ศจพ. • สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ
- ศทบ. • สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันวิจัยและพัฒนาบริหารศาสตร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย